

واکاوی بنیان‌های نظری ورزش آموزشی - تربیتی و استخراج عوامل زمینه‌ای مؤثر و متأثر از آن

مهتاب ناصح^۱، محمد خبیری^۲، مجید جلالی فراهانی^۳، سید نصرالله سجادی^۴

۱. دکترای مدیریت ورزشی، پردیس البرز دانشگاه تهران*

۲ و ۳. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشگاه تهران

۴. استاد مدیریت ورزشی، دانشگاه تهران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۵/۰۹/۲۹

تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۰۸/۱۹

چکیده

بسیاری از اهداف تربیتی در ورزش‌ها و بازی‌ها نهفته است و از طریق آموزش مستقیم و غیرمستقیم بازی‌ها و ورزش‌ها می‌توان به اهداف اساسی تربیتی در بعد جسمانی، عقلانی، اجتماعی، عاطفی و اخلاقی دست یافت؛ بنابراین، در توسعه اجتماعی جوامع، توجه به ورزش آموزشی نقشی مهم و ضروری ایفا می‌کند؛ با این حال، برای توسعه آن به شناخت مؤلفه‌ها و عملکردهای آن نیاز است؛ بر این اساس، هدف این پژوهش واکاوی مبانی نظری ورزش آموزشی - تربیتی و استخراج عوامل مؤثر بر آن و متأثر از آن بود. روش پژوهش حاضر کیفی بود. برای جمع‌آوری داده‌ها از مصاحبه‌های عمیق و نیمه‌ساختاریافته استفاده شد. همچنین، از نمونه‌گیری نظری و به شکل گلوله‌برفی در انتخاب مصاحبه‌شونده‌ها استفاده شد (۱۲ نفر). نتایج نشان داد که مشکلات سیاسی، مدیریتی، برنامه‌ریزی و خط‌مشی‌گذاری، رویه‌ای، ساختاری، سخت‌افزاری و مشکلات موجود در آموزش عالی به‌همراه سوءتفاهمات ادراکی، بر ورزش آموزشی و آموزش تربیت‌بدنی در مدارس تأثیرگذار هستند. افزون‌بر این، توسعه ورزش آموزشی - تربیتی می‌تواند منجر به توسعه ورزش، توسعه سلامت جامعه، افزایش سرمایه اجتماعی و توسعه اقتصادی شود؛ بنابراین، پیشنهاد می‌شود که با توجه به اهمیت نقش آموزشی و تربیتی تربیت‌بدنی در مدارس و اثرهای وسیع توسعه ورزش آموزشی - تربیتی در جامعه، طرح جامع توسعه ورزش آموزشی - تربیتی با در نظر گرفتن عوامل و متغیرهای تأثیرگذار بر آن به‌همراه تنظیم برنامه‌های اجرایی، در بالاترین سطح مدیریت کشور تهیه و اجرا شود.

واژگان کلیدی: عوامل زمینه‌ای، مبانی نظری، نظریه زمینه‌محور، ورزش آموزشی - تربیتی

مقدمه

یکی از ارکان اساسی توسعه یک کشور، بخش آموزش و پرورش آن است. بدین دلیل این بخش اهمیت فوق‌العاده‌ای دارد که هم ابزار مهمی برای توسعه است و هم یکی از اهداف توسعه محسوب می‌شود. در کشورهای مختلف، استقرار و فعالیت نظام‌های آموزشی به یک جریان عادی و مستند تبدیل شده است و هر ساله بخش عظیمی از منابع عادی در قالب بودجه‌های دولتی و هزینه‌های شخصی در این راه صرف می‌شود. با پذیرش روبه‌افزایش آموزش و پرورش به‌عنوان عاملی راهبردی در بهبود توسعه ملی، موضوع بررسی و تحلیل سیاست‌های آموزش و پرورش کشور از اهمیت بسیاری برخوردار است (جهانیان، ۱۳۹۱).

افزون‌براین، ساختارهای اجتماعی ورزش از مهم‌ترین مؤلفه‌های تکامل زندگی اجتماعی هستند؛ بنابراین، سیستم‌ها، قوانین و مبانی نظری ورزش با هدف دستیابی به اهداف زیستی و جنبه‌های مادی و احساسی فعالان و مشارکت‌کنندگان در ورزش هستند (مارکو و بوهاس، ۲۰۱۴). امروزه، اهمیت فعالیت بدنی در سلامتی افراد به‌خوبی شناخته شده است. شواهد بسیاری نشان می‌دهند که فعالیت بدنی در کاهش خطر ابتلا به بیماری‌های مزمنی چون بیماری‌های قلبی-عروقی، دیابت نوع دو، سرطان، چاقی و اضافه‌وزن مؤثر است و همچنین، موجب افزایش سلامت اسکلتی-عضلانی و سلامت روان افراد می‌شود (هاسکل آ و همکاران، ۲۰۰۷؛ مترز، استیونز و ماسکارناز، ۲۰۰۹). تربیت بدنی و ورزش مدارس فوایدی چون افزایش توجه و احترام به بدن، توسعه یکپارچه ذهن و بدن، شناخت نقش فعالیت‌های هوازی و غیرهوازی در سلامتی، افزایش اعتماد به نفس و عزت نفس را برای کودکان در بردارند و همچنین، موجب توسعه اجتماعی و شناختی در افراد می‌شوند. به‌علاوه، ورزش مدارس فرصت‌هایی را برای ارتباط با دیگران ایجاد می‌کند که موجب پذیرش نقش‌های اجتماعی متفاوت می‌شود. ورزش مدارس در یادگیری مهارت‌های اجتماعی خاص مانند بردباری و احترام به دیگران و سازگاری با تیم مؤثر است و اهداف جمعی چون همکاری و همبستگی را تقویت می‌کند و همچنین، فرصت تجارب حرکتی‌ای را که در زندگی روزانه امکان آن نیست، فراهم می‌آورد (بیلی و همکاران، ۲۰۰۹).

-
1. Marcu & Buhaş
  2. Haskell
  3. Mathers, Stevens & Mascarenhas
  4. Physical Education and School Sport (PESS)
  5. Bailey

امروزه، نقش مهمی که مدارس در تأمین و ترویج فعالیت بدنی و متعاقب آن سلامت جامعه ایفا می‌کنند، به خوبی شناخته شده است (پیت، دیویس و رابینسون؛ ۲۰۰۶). گزارش اخیر «آموزش فعالیت بدنی و تربیت بدنی در مدارس» نشان داد که نهایتاً ۵۰ درصد از فعالیت بدنی توصیه شده که ۶۰ دقیقه فعالیت بدنی روزانه با شدت متوسط است، در مدارس فراهم می‌شود (سازمان نظام پزشکی؛ ۲۰۱۳).

ورزش آموزشی (تعلیم و تربیتی) در پی آن است که با فراهم نمودن زمینه‌های لازم و ایجاد محیط و فرصت‌های مناسب، همه آموزش‌جویان را در موقعیت‌های آموزشی سالم قرار دهد و با پاسخ‌گویی به نیازهای آنان، برنامه‌هایی را برای تقویت جسم همگام با اصول و مراحل رشد و هماهنگ با پرورش روح تأمین کند. در واقع، درس تربیت بدنی به دانش‌آموزان می‌آموزد که چگونه تحرک و فعالیت جسمانی را با فعالیت روزانه خود درآمیزند و از شیوه زندگی فعال و سالمی پیروی کنند و به‌گونه‌ای پرورش یابند که بتوانند با چالش‌های اجتماعی برخورد مناسب داشته باشند. دستیابی به اهداف درس تربیت بدنی در مدارس متوسطه به مواردی همچون برنامه درسی^۲، آموزش، ارزیابی، در نظر گرفتن علایق و نیازهای مختلف دانش‌آموزان، وسایل، امکانات، تجهیزات و محیط یادگیری بستگی دارد. برنامه درسی مجموعه‌ای از موضوعاتی است که محتوای آنچه را که باید آموزش داده شود (چه چیز) و شیوه‌هایی که باید به کار گرفته شود (چگونه و چه موقع)، تعیین می‌کند (مانسن؛ ۲۰۰۳). برنامه درسی تربیت بدنی از اهداف آن در مدارس نشأت می‌گیرد. در کشور ما برنامه‌ها به صورت متمرکز تدوین می‌شوند و مدارس ملزم به اجرای آن‌ها هستند؛ اما این اجرا با انتظارات صاحب‌نفعان اصلی برنامه‌ها فاصله داشته است.

مظفری، معین فرد و پورسلطانی (۱۳۸۸) متغیرهای وضعیت نیروی انسانی، دیدگاه مدیریتی در اجرای درس تربیت بدنی، اهداف درس تربیت بدنی، آموزش و محتوای درس، اماکن تأسیسات و بودجه، ارزشیابی درس و دیدگاه معلمان و مدیران را در رابطه با استفاده از روش‌های نوین تدریس در اجرای تربیت بدنی در سه پایه اول ابتدایی مطالعه کردند. نتایج نشان داد که عوامل بازدارنده از موفقیت اجرای برنامه درسی هنوز در اجرای تربیت بدنی در مدارس سیطره دارند و در این بین، کمترین توجه به رشد و سلامت جسمی و روانی دانش‌آموز می‌شود. به علاوه، این پژوهش نشان داد که معلمان از هدف‌چینی درست اهداف تربیت بدنی آگاهی و اطلاع کامل ندارند.

-
1. Pate, Davis & Robinson
  2. Institute of Medicine (IOM)
  3. Curriculum
  4. Mohnsen

رضوی، شعبانی بهار و سجادی (۱۳۹۰) با تحلیل عوامل اثرگذار بر کیفیت بخشی درس تربیت بدنی مدارس راهنمایی، ۱۰ عامل اثرگذار بر کیفیت بخشی درس تربیت بدنی را به ترتیب اولویت ۱- ارزشیابی؛ ۲- شیوه تدریس؛ ۳- تخصص معلمان؛ ۴- برنامه آموزشی؛ ۵- امکانات؛ ۶- محتوای آموزشی؛ ۷- نگرش؛ ۸- تجربه معلمان؛ ۹- بودجه؛ ۱۰- اهداف آموزشی معرفی کردند. معماری، گلچین و اصغری جعفرآبادی (۱۳۹۳) نیز در پژوهشی با هدف شناسایی ابعاد و تحلیل مدل ارزشیابی درس تربیت بدنی در مدارس ابتدایی، ارائه درس را در قالب بازی، روش تدریس و رقابت، به عنوان ابعاد ارزشیابی درس تربیت بدنی معرفی کردند.

در پژوهشی با عنوان «بزار تحلیل برنامه های آموزشی تربیت بدنی» مطرح شد که یک برنامه درسی با کیفیت در تربیت بدنی باید بر اساس استانداردهای ملی طوری طراحی شود که دانش آموزان قادر به درک مفاهیم مرتبط با آن باشند و عملکردهای مناسبی در چهار بخش جریان یابند: ۱- برنامه آموزشی؛ ۲- سیاستها و محیط آموزشی؛ ۳- ساختار؛ ۴- ارزشیابی از دانش آموز (انجمن سلامت و خدمات انسانی، ۲۰۱۲).

انیز^۲ (۲۰۱۳) یک برنامه آموزشی تربیت بدنی^۳ را در گروهی تصادفی مشتمل بر ۳۰ مدرسه ابتدایی در یک شهر آزمایش کرد. نتایج کارآزمایی بالینی در بیش از ۱۲۰۰۰ دانش آموز از ۱۵ مدرسه در گروه آزمایشی و ۱۵ مدرسه که در گروه کنترل بودند، نشان داد که همه دانش آموزان به طور معناداری دانش خود را در خصوص آمادگی جسمانی افزایش داده اند. داده ها نشان داد که دانش آموزان در برنامه ای با شدت متوسط مشارکت داشتند و توانستند دانش خود را در خصوص عناصر آمادگی جسمانی افزایش دهند و با مشارکت در یک برنامه آموزشی ساختاریافته تربیت بدنی، مفاهیم و موارد آموزش داده شده را به طور عملی استفاده کنند.

بنابراین، با توجه به اهمیت ورزش آموزشی و تربیت بدنی در مدارس در توسعه اجتماعی جوامع از یک سو و از سوی دیگر، اهمیت نقش آموزشی و تربیتی تربیت بدنی در مدارس، برای تأثیرگذاری مثبت بر آن، اجرای مناسب آن و پیاده کردن سیاست های مؤثر و کارآمد، به شناخت عمیق مؤلفه ها و عملکردهای ورزش آموزشی- تربیتی نیاز است. با اینکه پژوهش های بسیاری در زمینه ورزش آموزشی- تربیتی انجام شده اند، غالباً این پژوهش ها جزئی نگر هستند و یکی از مؤلفه های ورزش آموزشی- تربیتی را مطالعه کرده اند؛ بنابراین، به نظر می رسد جای الگویی که عوامل و فرایندهای تأثیرگذار و متأثر از ورزش آموزشی- تربیتی را نشان دهد، در ادبیات موجود در این حوزه خالی است؛ از این رو، پژوهش حاضر با واکاوی مبانی نظری ورزش آموزشی- تربیتی، به دنبال شناخت عمیق از عناصر و مؤلفه های

1. Department of Health & Human Services
2. Ennis
3. Sport and Physical Education Model (SPEM)

مؤثر بر آن و متأثر از آن است. افزون‌براین، شناخت مبانی نظری می‌تواند افکار جدیدی را در روند حل مسائل نظری در ورزش آموزشی- تربیتی برانگیزاند و با ارائه الگوها و بیان شفاف واژه‌ها و اهداف، توصیف جامعی از مسائل را ارائه کند و همچنین، زمینه مناسبی برای نظریه‌پردازی و ارائه برنامه‌ها و سیاست‌گذاری‌ها باشد.

روش‌شناسی پژوهش

با توجه به ماهیت پیچیده عوامل مؤثر بر ورزش آموزشی- تربیتی و لزوم شناسایی آن به دلیل اثرهای عمیقی که بر جامعه دارد، این پژوهش از نظر نوع راهبرد، پژوهش کیفی است و از نظر روش اجرای پژوهش، از نظریه زمینه‌محور استفاده شده است. نظریه زمینه‌محور یک شیوه‌شناسی استقرایی کشف نظریه است که این امکان را برای پژوهشگر فراهم می‌آورد تا گزارشی نظری از ویژگی‌های عمومی موضوع پرورش دهد؛ درحالی‌که به‌طور هم‌زمان پایه این گزارش را در مشاهدات تجربی داده‌ها محکم می‌کند (مارتین و ترنر، ۱۹۸۶). نظریه زمینه‌محور شامل سبک‌های متعددی است که در این پژوهش در تحلیل داده‌ها از ره‌یافت ظاهرشونده اثر گلیرز^۳ (۱۹۹۲) بهره گرفته شد. هدف این ره‌یافت شکل‌دادن به فرضیه‌ها براساس ایده‌های مفهومی است (گلیرز، ۱۹۹۲) تا از طریق مقایسه مستمر داده‌ها و آنچه در حال روی‌دادن است، مفهوم‌سازی شود. این مطالعه با نمونه‌گیری هدفمند آغاز شد و براساس نمونه‌گیری نظری تا اشیاع داده‌ها ادامه یافت؛ بدین ترتیب که جمع‌آوری اطلاعات با انجام مصاحبه با چند تن از صاحب‌نظران ورزش آموزشی- تربیتی آغاز شد و سپس، برای تکمیل سایر افراد موردنظر جهت رسیدن به اشیاع نظری، از نمونه‌گیری گلوله‌برفی استفاده شد؛ یعنی هر مصاحبه‌شونده دو تا سه نفر دیگر را که مرتبط با موضوع بودند، معرفی کرد. این مرحله تازمانی ادامه یافت که در رابطه با موضوع مورد مطالعه هیچ داده جدید و مرتبطی ظاهر نشود یا تدوین هیچ مقوله دیگری برای توضیح پدیده موردنظر ضروری به نظر نرسد و چنین جلوه کند که رابطه بین مقوله‌ها به‌خوبی تثبیت شده است. بدین طریق دیگر افراد انتخاب شدند تا نهایتاً تعداد نمونه این پژوهش به ۱۲ نفر رسید؛ بنابراین، در انتخاب مصاحبه‌شوندگان به‌جز چند نفر اول که پژوهشگر آن‌ها را براساس معیارهای موردنظر انتخاب کرد، سایر صاحب‌نظران علاوه‌بر معیارهای خبرگی توسط مصاحبه‌شوندگان نیز انتخاب شدند. داده‌ها از طریق مصاحبه نیمه‌ساختاریافته و با تعیین وقت قبلی، تأکید بر محرمانه‌بودن اطلاعات فردی و به‌صورت ۱۲ مصاحبه حضوری با استفاده از دستگاه ضبط صدای

---

1. Martine & Turner
2. Emergent
3. Glaser

سونی جمع‌آوری شدند. در این رهیافت توصیه بر آن است که بر مفاهیم توجه شود تا واژه‌ها. با مقایسه مداوم مفاهیم استخراج‌شده با هم، این مفاهیم به تدریج در مفاهیم جدید ادغام و دوباره نام‌گذاری می‌شوند. در این پژوهش، جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها به صورت هم‌زمان انجام شد. فرایند جمع‌آوری داده‌ها تا آخرین مراحل تحلیل ادامه داشت؛ به طوری که دو مصاحبه پس از پایان تحلیل به منظور غنابخشیدن به مقولات پدیدآمده انجام شدند و سؤال‌ها و شرکت‌کنندگان جدید براساس مقایسه مستمر داده‌ها انتخاب شدند. مفاهیم اولیه به تدریج شکل گرفتند و از طریق مقایسه مستمر مفاهیم با یکدیگر، مقوله‌های اصلی و فرعی استخراج شدند و تا مرحله اشباع مقوله‌ها (در قالب فرایند مقایسه مداوم برای شناسایی وجوه تشابه و افتراق آن‌ها) این فرایند ادامه یافت.

نتایج

اولین مرحله؛ یعنی کدگذاری باز، مفهوم‌سازی در اولین سطح انتزاع است. ابتدا همه چیز کدگذاری شد. کدها براساس مفاهیم مندرج در واژه‌ها استخراج شدند. در واقع، واحد تحلیل، مفاهیم بودند؛ نه واژه‌ها. این مفاهیم با گردآمدن داده‌های بیشتر، از طریق مقایسه مداوم درهم ادغام شدند و مفاهیم جدید شکل گرفتند. جدول شماره یک برخی از مفاهیم استخراج‌شده را که مرتبط با مبانی نظری ورزش آموزشی- تربیتی است، نشان می‌دهد.

جدول ۱- مفاهیم مرتبط با مبانی نظری ورزش آموزشی- تربیتی

اهداف مقدماتی آموزش تربیت‌بدنی	مفاهیم مرتبط با مبانی نظری ورزش آموزشی- تربیتی و تربیت‌بدنی در مدارس
	آموزش مهارت‌های حرکتی ساده تا پیشرفته
	آموزش الگوهای حرکتی مناسب به دانش‌آموزان
	آموزش مهارت‌های زندگی و آموزش سبک زندگی اجتماعی
	آموزش اخلاق و مهارت‌های رفتاری از طریق بازی‌های گروهی و فعالیت‌های جمعی
	آموزش تلاش و تحمل خستگی و فشار برای موفقیت در کارها
	آموزش مدیریت اشتباهات به دانش‌آموز
	ایجاد نگرش مثبت به فعالیت بدنی در دانش‌آموزان به طوری که علاقه‌مند به تربیت‌بدنی شوند
	توسعه دانش عمومی دانش‌آموز
	برطرف کردن کسالت حاصل از کلاس‌های دیگر به وسیله این کلاس
اهداف غایی آموزش تربیت‌بدنی	تربیت‌بدنی وسیله‌ای برای تعالی انسان در ابعاد مختلف
	داشتن تعاملات و رفتارهای اجتماعی سالم در زندگی حال و آینده
	پایه‌کردن الگوهای حرکتی مناسب در زندگی و داشتن یک زندگی فعال در طول عمر
	توسعه سواد جسمانی در جامعه

ادامه جدول ۱- مفاهیم مرتبط با مبانی نظری ورزش آموزشی- تربیتی

مقوله بندی	مفاهیم مرتبط با مبانی نظری ورزش آموزشی- تربیتی و تربیت بدنی در مدارس
کارکردهای آموزش تربیت بدنی	<p>کارکرد سلامتی (سلامتی و رشد جسمانی هدف نیست؛ بلکه نتیجه قهری فعالیت بدنی و از کارکردهای آن است)</p> <p>کارکردهای اجتماعی (قانون پذیری، احترام به حقوق دیگران، همکاری و کار تیمی)</p> <p>کارکردهای اخلاقی (آشنایی با روحیه جوانمردی و پهلوانی، آموزش فداکاری و از خودگذشتگی، تلاش برای موفقیت، نظم و انضباط، توجه به منبع هستی)</p> <p>کارکرد اقتصادی (افزایش بهره‌وری نیروی کار و کاهش هزینه‌های درمان)</p>
مقوله بندی	<p>مفاهیم مرتبط با مبانی نظری ورزش آموزشی- تربیتی و تربیت بدنی در مدارس</p>
کارکردهای آموزش تربیت بدنی	<p>توسعه ورزش (توسعه ورزش آموزشی- تربیتی، توسعه ورزش همگانی، توسعه ورزش قهرمانی و حرفه‌ای)</p> <p>افزایش موفقیت دانش آموز در دروس دیگر</p>
ارزشیابی از دانش آموز	<p>ارزشیابی در دوره ابتدایی و دوره اول متوسطه به گونه‌ای باشد که همگی احساس موفقیت کنند</p> <p>ارزشیابی متناسب با ویژگی‌ها و توانایی‌های دانش آموزان (ارزشیابی هنجاری)</p> <p>ارزشیابی از آنچه آموزش داده شده است و بر مبنای برنامه درسی تربیت بدنی باشد</p> <p>شیوه ارزشیابی نباید به احساس مثبت و لذت بردن از این درس و همچنین، احساس موفقیت دانش آموز لطمه بزند</p>
ارزشیابی از معلم	<p>ارزشیابی از معلمان بر مبنای دستیابی دانش آموزان به استانداردهای آموزشی و دستیابی به اهداف تربیت بدنی</p> <p>ارزشیابی از معلمان بر مبنای نقش الگوبودن معلم و نظم معلم و پیگیری در فعالیتهای آموزشی</p> <p>ارزشیابی از معلم بر مبنای پیگیری و اجرای برنامه درسی</p> <p>ارزشیابی از معلمان بر مبنای علاقه‌مند کردن دانش آموزان به تربیت بدنی</p>
راهکارها و سیاست های اجرایی	<p>لزوم کارآموزی برای معلمان تازه استخدام در کنار معلمان باتجربه</p> <p>تدوین، تبیین و آموزش استانداردهای آموزشی برای هر پایه</p> <p>توجه به توسعه زیرساخت‌های سخت‌افزاری برای اجرای درس تربیت بدنی در مدارس</p> <p>وجود دستورالعمل‌های اجرایی برای معلمان و کنترل از طریق دستیابی به استانداردهای آموزشی</p> <p>گنجانیدن درس تربیت بدنی به صورت روز در میان در برنامه درسی مدارس</p> <p>وجود خط‌مشی‌ها و برنامه‌های طولانی مدت و الزام آور برای توسعه تربیت بدنی در مدارس و افزایش هماهنگی انجام تغییرات ساختاری در ساختار آموزش و پرورش به نحوی که لزوم هماهنگی بین واحدهای مختلف را ایجاد کند</p>
اجرای درس تربیت بدنی در مدارس	<p>تدوین برنامه‌های اجرایی دقیق برای اجرایی شدن خط‌مشی‌ها، سیاست‌ها و برنامه‌های مصوب</p> <p>استفاده از بازی‌های سازمان یافته متنوع و مفرح</p> <p>توسعه فوق برنامه تربیت بدنی در مدارس و توجه به ورزش فقط در قالب فوق برنامه</p> <p>بازنگری در شیوه‌های آموزش تربیت بدنی با توجه به لزوم شادی و ایجاد نگرش مثبت به درس تربیت بدنی</p> <p>پرهیز از اجبار و تنبیه در اجرای درس تربیت بدنی</p> <p>ایجاد توجهات حرکتی از طریق ارائه الگوها و رفتارهای حرکتی مناسب</p> <p>از بین بردن وسواس به برنده شدن در تربیت بدنی و ورزش</p> <p>ایفای نقش آموزشی توسط معلم تربیت بدنی و نه نقش مربی ورزش</p>

با مطالعه کدها و مفاهیم به دست آمده و مقایسه مستمر این مفاهیم با یکدیگر، مقولات استخراج شدند. سپس، این مقولات در یک فرایند تحلیل رفت و برگشتی اصلاح شدند. فرایند عقب و جلو رفتن تا سه مرتبه ادامه یافت و در نهایت، ۴۹ مقوله (مقولات فرعی) حاصل شدند (جدول شماره دو). آنگاه، به یافتن روابط بین آن‌ها اهتمام شد. این فرایند که کدگذاری نظری نام دارد، روابط بین کدهای باز را از طریق تولید فرضیه‌هایی مفهوم‌سازی می‌کند. این مرحله به شکل منعطف و کاملاً انتزاعی انجام شد و از روابط بین مقولات فرعی، مقولات اصلی شکل گرفتند (جدول شماره دو).

جدول ۲- مرحله کدگذاری باز و نظری داده‌ها از طریق مقایسه مداوم مفاهیم و مقولات با یکدیگر

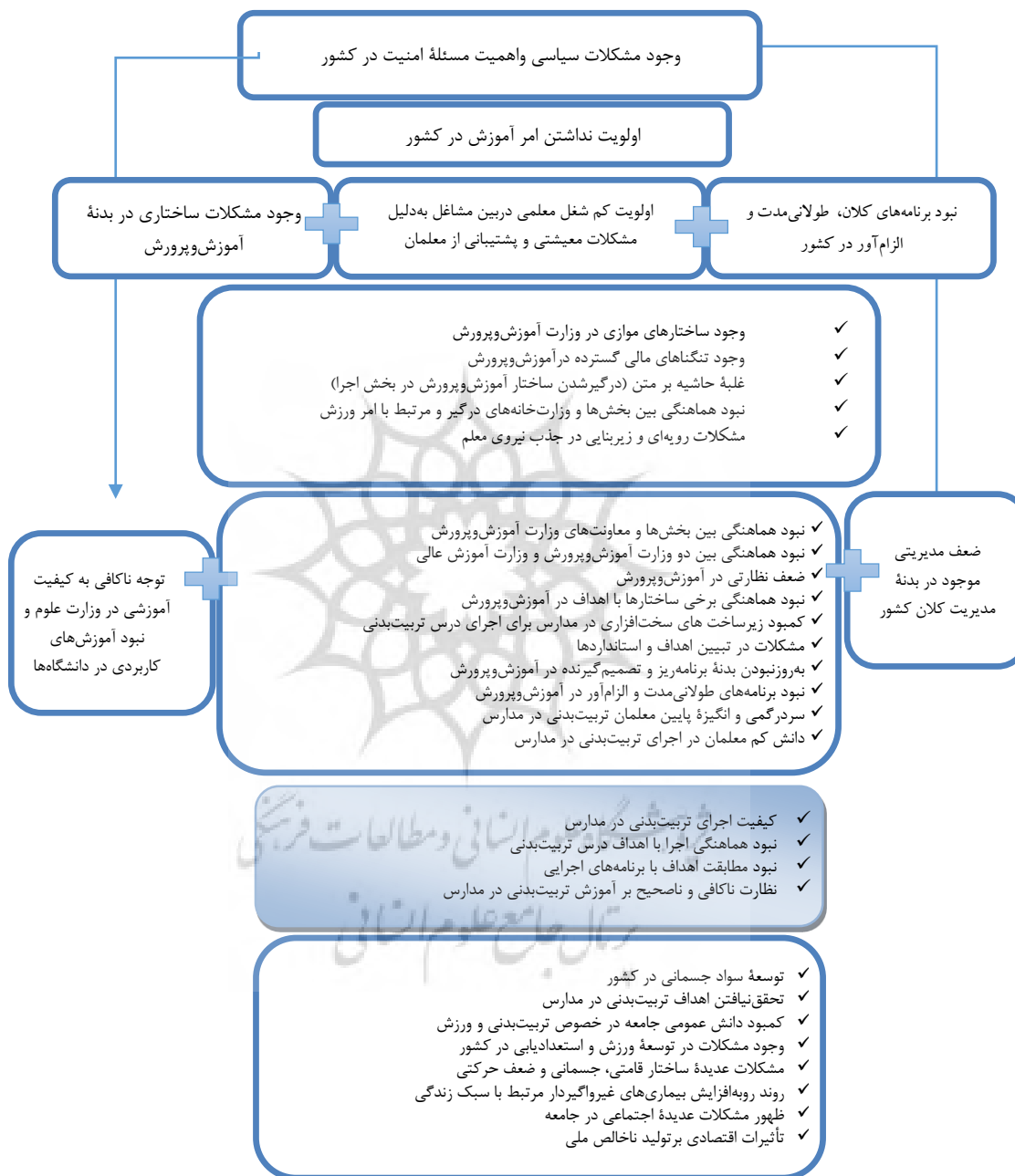
مقولات اصلی	مقولات فرعی
مشکلات سیاسی	اهمیت مسئله امنیت دیدگاه سیاستمداران عالی‌رتبه کوتاه‌بودن عمر مدیریت در کشور شایسته‌سالاری اندک در انتخاب مدیران
مشکلات مدیریتی	تفکر نتیجه‌محوری به جای فرایندمحوری (کسب مدال به جای توسعه فرایندها) به‌روزی‌بودن بدنه برنامه‌ریز و تصمیم‌گیرنده در آموزش و پرورش نبود توجه کافی به امر آموزش در کشور
مشکلات برنامه‌ریزی و خط‌مشی‌گذاری	بزرگ‌بودن جثه دولت و درگیربودن دولت در بخش اجرا نبود برنامه‌های کلان، طولانی‌مدت و همگرا در کشور نبود برنامه‌های اجرایی الزام‌آور در کنار برنامه‌های جامع وجود تنگناهای مالی در آموزش و پرورش برای اجرای برنامه‌ها
مشکلات رویه‌ای در بدنه آموزش و پرورش	فرایند جذب نیروی معلم در آموزش و پرورش روش‌های ارزشیابی از معلمان توسعه و بهبود نیروی انسانی در آموزش و پرورش
مشکلات ساختاری در بدنه آموزش و پرورش	هماهنگی نداشتن برخی ساختارها با اهداف وجود ساختارهای زاید وجود ساختارهای موازی در آموزش و پرورش ضعف نظارتی ناشی از ساختار کمبود اماکن ورزشی استاندارد
مشکلات سخت‌افزاری	کمبود تجهیزات ورزشی کمبود وسایل و تجهیزات کمک‌آموزشی
مشکلات مرتبط با ضعف حرکتی در جامعه	کاهش فرصت‌های حرکتی برای کودکان و نوجوانان تغییر سبک زندگی پدیدآمدن تفریحات غیرفعال به‌عنوان رقیب نرخ روبه‌رشد انواع بیماری‌های مرتبط با سبک زندگی

ادامه جدول ۲- مرحله کدگذاری باز و نظری داده‌ها از طریق مقایسه مداوم مفاهیم و مقولات با یکدیگر

مقولات اصلی	مقولات فرعی
سوء تفاهمات ادراکی	توجه ناکافی به آموزش به‌عنوان مهم‌ترین اولویت در توسعه کشور شناخت ناکافی و اندک از اهداف و کارکردهای تربیت‌بدنی در مدارس فهم نادرست واژه‌ها فهم نادرست اهداف سوء تفاهمات مرتبط با نقش
مقولات اصلی	مقولات فرعی
مشکلات موجود در بدنه آموزش عالی	کاربردی نبودن دروس دانشگاهی کاربردی نبودن پژوهش‌های دانشگاهی نبود هماهنگی بین دروس آموزشی و نیازهای بازار کیفیت آموزش تربیت‌بدنی در مدارس دستیابی به اهداف تربیت‌بدنی در مدارس توسعه سواد جسمانی کاهش ناهنجاری‌های اسکلتی و قامتی در دانش‌آموزان
توسعه ورزش آموزشی و تربیتی	ایجاد توجهات ورزشی توجه به ورزش به‌عنوان یک فعالیت اوقات فراغتی توسعه استعدادیابی در ورزش ایجاد نگرش مثبت به ورزش در جامعه کاهش نرخ بیماری‌های غیرواگیردار در کشور نظارت بر سلامت جامعه
توسعه ورزش	توسعه نیروی انسانی در کشور آموزش مسائل اخلاقی توأم با نشاط توسعه اجتماعی دانش‌آموزان
توسعه سلامت جامعه	افزایش بازده نیروی کار در جامعه کاهش هزینه‌های درمان توسعه اشتغال مرتبط با ورزش و فعالیت‌های بدنی
افزایش سرمایه اجتماعی	
توسعه اقتصادی	

در مرحله بعد، با استفاده از کدگذاری انتخابی، کدگذاری‌های باز و نظری انجام شده از طریق یکپارچه سازی و پالایش مقوله‌ها در چهارچوبی نظری تکمیل شدند و «توسعه ورزش آموزشی و تربیتی» به‌عنوان مقوله محوری انتخاب شد و سایر مقولات به آن پیوند داده شدند. سپس، با بازبینی طرح از لحاظ انسجام درونی و نداشتن خلل در منطق آن، پرکردن مقوله‌های ناپروورده و هرس کردن مقوله های زائد و سنجش اعتبار نظریه، به پالایش نظریه پرداخته شد. برای سنجش اعتبار درونی نظریه چندین روش وجود دارد. از جمله این روش‌ها آن است که به عقب برویم و نظریه خود را با داده‌های خام مقایسه کنیم که پژوهشگر این کار را انجام داد و اصلاحاتی در مقولات و روابط آن‌ها انجام گرفت. در پایان، تصویر بصری ارتباط بین مفاهیم و مقولات ترسیم شد. این طرح باید بتواند اکثر مورد‌های موجود در داده‌ها را توضیح دهد (شکل شماره یک).

شکل ۱- چهارچوب نظری روابط مؤثر بر و متأثر از فرایند ورزش آموزشی

بحث و نتیجه گیری

یافته‌های این پژوهش عناصر مؤثر بر ورزش آموزشی و تربیتی و فرایندهای متأثر از آن را تبیین می‌کند. مهم‌ترین یافته این پژوهش، اهمیت سیاست به‌عنوان زیربنایی‌ترین عامل مؤثر در فرایند ورزش آموزشی و تربیتی و به‌تبع آن، توسعه ورزش در کشور است. در سال‌های اخیر، رویکرد روبه‌افزایشی در استفاده از ورزش و فعالیت‌های بدنی به‌عنوان ابزار تغییرات اجتماعی مشاهده می‌شود. بسیاری از پژوهش‌های اخیر اثرهای مثبت ورزش در توسعه جوامع را مطالعه کرده‌اند (لیورمور، ۲۰۱۱؛ لیراس و پیچی، ۲۰۱۱؛ دانلیا، آتکینسون، بویل و زتو، ۲۰۱۱). افزون‌براین، سیاست و ورزش دارای روابط و اثرهای متقابل برهم هستند؛ به‌طوری‌که ورزش از طریق تحکیم همبستگی ملی و افزایش مشارکت سیاسی بر سیاست تأثیر گذاشته است و سیاست نیز از طریق تدوین و اجرای راهبردهای سیاسی و تعیین مدیران و تصمیم‌گیرندگان سطوح بالا در ورزش نفوذ داشته است (ملکوتیان، ۱۳۸۸). بعد از انقلاب، همواره مسئله امنیت در رأس مسائل کشور قرار داشته است. روند تحولات جدید سیاسی و چالش‌های موجود در منطقه از یک‌سو و برخی مسائل داخلی از سوی دیگر، حتی منجر به بزرگ‌نمایی مسئله امنیت در کشور شده‌اند. نشان‌دادن فزونی این اهمیت، تبعات مثبت سیاسی چون افزایش انسجام ملی را در کشور به‌همراه داشته است؛ اما موجب شده است که اولویت مسائلی چون آموزش زیر سایه امنیت کم انگاشته شود.

افزون‌براین، نتایج این مطالعه منشأ ضعف‌های مدیریتی را در ساختار سیاسی کشور می‌داند. در رویکرد سیاسی به مدیریت در بخش دولتی، سیاست‌زده‌شدن خط‌مشی‌ها و مدیریت، زمینه‌ساز سیاسی کاری‌های متعددی در نظام اداری کشورها است (دانایی‌فرد و الوانی، ۱۳۸۵). هنگامی که رویکرد سیاسی به مدیریت در بخش دولتی حاکم می‌شود و نظریه جابه‌جایی مدیران دولتی، جابه‌جایی و انتقال مدیران دولتی را تأیید می‌کند و نظریه جذب عوامل تهدیدکننده بقای سازمان به سبک و سیاق مدیریتی به مدیریت در بخش دولتی حاکم می‌شود، نظام اداری شاهد رفتارهای متناسب با این جوامع خواهد بود. در این نظام اداری، هر مدیر دولتی بیش‌ازآنکه به عملکرد واقعی و دموکراتیک خود توجه کند، تلاش می‌کند عملکرد خود را در اذهان عمومی خوب جلوه دهد؛ از این‌رو، به راه‌های مختلفی متوسل می‌شود تا سازمان خود را خوب و اثربخش به‌نمایش بگذارد. در این بازار سیاسی که در بخش دولتی حاکم می‌شود، نقل‌وانتقالات مختلفی بین سازمان‌های مختلف رخ می‌دهند؛ زیرا، در این بازار سیاسی، شایستگی‌سالاری مجاز نیست. عده‌ای تلاش می‌کنند که جایگاه حرفه‌ای و تخصصی

-
1. Levermor
  2. Lyras & Peachey
  3. Donnellya, Atkinsona, Boyle & Szto

خود را در پرتو بازی‌های سیاسی و از طریق انتقال از یک سازمان دون پایه به سازمان‌های بالاتر ارتقا دهند. این افراد از طریق بده‌وبستان‌های سیاسی مقامات، جایگاه‌های بالایی به دست آورده‌اند و امکان تغییر این جایگاه‌ها پس از تحولات سیاسی وجود دارد و این احتمال می‌رود که این افراد پس از کنار رفتن حزب فراموش شوند و در عرصه سیاسی جایگاهی نداشته باشند و تلاش می‌کنند در مراکز تخصصی و حرفه‌ای خاصی، پستی دست‌وپا کنند تا در امان بمانند؛ از این رو، با توسل به مقامات بالاتر زمینه انتقال خود را به سازمان مقصد فراهم می‌کنند (دانایی فرد، ۱۳۹۲).

راهبردهای توسعه از طریق خط‌مشی‌های توسعه اجرا می‌شوند. سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها ابزارهای کنترلی‌ای هستند که به‌طور مشخص و عملی راه دستیابی به هدف‌ها را تعیین می‌کنند. یکی دیگر از مشکلات موجود در مدیریت کلان کشور و به تبع آن در آموزش و پرورش، همان‌طور که این پژوهش تصریح می‌کند، مشکلات برنامه‌ریزی و خط‌مشی‌گذاری است. ضعف برنامه‌ریزی و خط‌مشی‌گذاری در بسیاری از پژوهش‌ها مطرح شده است (پیمان فر، الهی و حمیدی ۱۳۹۱؛ جهانیان ۱۳۹۱).

ضعف‌های نظام آموزش عالی و کاربردی‌نبودن دروس دانشگاهی نیز از جمله مسائلی هستند که با توجه به نتایج این پژوهش به شدت بر آموزش تربیت‌بدنی در مدارس تأثیرگذار هستند. در پژوهش توفیقی (۱۳۸۸) نیز مشکلات کیفی در آموزش عالی مطرح شده است. وی یکی از چالش‌هایی را که پیش روی آموزش عالی است و بر سیاست‌های ارتقای کیفیت تأثیر مستقیم دارد، اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها معرفی می‌کند. فرجی و صادقی (۱۳۹۳) نیز کفایت‌نداشتن و تناسب‌نداشتن دروس کارشناسی رشته علوم ورزشی را با نیازها و اهداف تربیت‌بدنی در مدارس بیان کرده‌اند. همچنین این نتایج، با نتایج پژوهش‌های ذوالاکتاف، کارگرفرد و کرمی (۱۳۸۳)، اجتهادی و داودی (۱۳۸۶) و توفیقی (۱۳۸۸) هم‌راستا است؛ بدین ترتیب می‌توان گفت که مسئله اصلی این است که آموزش عالی ایران با روند کنونی رشد کمی و به سبب نبودن مدل مفهومی مناسب برای پایش و ارزشیابی، غیرکاربردی‌بودن دروس ارائه‌شده و نبود هماهنگی با بازار کار، رهسپار آینده نامعلوم و نگران‌کننده‌ای شده است.

افزون‌براین، نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد که چگونه عامل زمینه‌ای بر کیفیت آموزشی تربیت‌بدنی در مدارس و تحقق نیافتن اهداف تربیت‌بدنی در مدارس، تأثیرگذار است. بسیاری از پژوهش‌هایی که در داخل کشور در زمینه اجرای درس تربیت‌بدنی در مدارس انجام شده‌اند، به نبود مطلوبیت در اجرا، تحقق نیافتن مناسب اهداف تربیت‌بدنی در مدارس و فاصله بین وضع موجود و مطلوب در اجرای تربیت‌بدنی در مدارس اشاره کرده‌اند (خسروی‌زاده، سنه و حقدادی، ۱۳۹۰؛ صمدی، جوادی پور و لطفی، ۱۳۹۱؛ معماری، گلچین و اصغری جعفرآبادی، ۱۳۹۳). انیز (۲۰۱۳) معتقد است که برنامه آموزشی تربیت‌بدنی و فعالیت بدنی، غالباً فاقد استانداردهای عملکردی و دانشی بوده است؛

بنابراین، بدون وجود یک راهنمای قوی و معتبر برای معلمان تربیت بدنی، دانش آموزان به دلیل پاداش های زودگذر و موقتی، از عملکردها و اهداف عمیق تربیت بدنی غافل می مانند (وستون، ۱۹۶۲؛ انیز، ۱۹۹۶). در نتیجه این غفلت، شاهد کودکان بی مهارت و نوجوانان فاقد سواد جسمانی خواهیم بود (انیز، ۱۹۹۶).

مؤلفه هایی چون وجود مشکلات ساختاری، مشکلات رویه ای به ویژه رویه های جذب نیرو و اولویت پایین شغل معلمی در بین مشاغل و همچنین، تگناهای مالی آموزش و پرورش، از جمله مسائل تأثیرگذار بر آموزش تربیت بدنی هستند که در این پژوهش به آن ها اشاره شده است. پایین بودن حقوق و مزایای معلمان و گرایش آنان به شغل های غیر ورزشی با هدف کسب درآمد بیشتر، پایین بودن انگیزه تدریس در معلمان تربیت بدنی، اصلاح ساختار و تشکیلات تربیت بدنی در آموزش و پرورش از جمله مؤلفه هایی هستند که در پژوهش رضوی و همکاران (۱۳۹۰) به عنوان عوامل مؤثر در کیفیت و اجرای مطلوب و کیفی درس تربیت بدنی در مدارس بیان شده اند.

یکی از پیامدهای زندگی ماشینی و پیشرفت فناوری در قرن حاضر، فقر حرکتی و کاهش فعالیت بدنی مناسب در افراد است. ارتقای فعالیت های جسمانی یکی از مهم ترین و مؤثرترین راهبردها برای کاهش خطر ابتلا به برخی بیماری های غیرواگیر و مزمن از جمله بیماری های قلبی- عروقی، دیابت، پوکی استخوان، چاقی و بعضی از انواع سرطان ها است (خدمات بهداشتی ایالات متحده، ۱۹۹۶). با وجود اهمیت فعالیت های جسمانی، بسیاری از مردم کشور ما فعالیت بدنی مناسب ندارند. مطالعات شیوع شناسی نشان می دهند که با وجود توصیه های لازم برای انجام فعالیت های جسمانی، این فعالیت ها در نوجوانان کاهش یافته اند (پیراسته، حیدرنیا و فقیه نیا، ۲۰۰۷؛ اروژو سوارز، مک اینتیر و سنی هوتا، ۲۰۰۹). مطالعات، تأثیر آموزش را بر تغییر رفتار و افزایش فعالیت بدنی نشان می دهند (مایکل، هندرسون، ابوچون و ترنر، ۲۰۱۰؛ صفوی، یحیوی و پوررحیمی، ۱۳۹۱)؛ بنابراین، به نظر می رسد که برای رفع معضلات ناشی از نبود فعالیت بدنی مناسب در کشور، اجرای سیاست های توسعه فعالیت های بدنی در آموزش تربیت بدنی در مدارس، می تواند به عنوان راهکار مناسبی برای ارتقای سلامت جامعه مورد توجه قرار گیرد.

منظور از سرمایه اجتماعی انسجام درونی جامعه، هنجارها و ارزش های حاکم بر تعاملات فیما بین مردم و نهادهایی است که این هنجارها و ارزش ها در آن تعبیه می شوند. سرمایه اجتماعی انسجام

-
1. Weston
  2. Physical Literacy
  3. US Public Health Service Office of the Surgeon General
  4. Araújo-Soares, McIntyre, Sniehotta
  5. Mitchell, Henderson, Aubuchon & Turner

جوامع را تضمین می کند و بدون آن بهزیستی و رشد اقتصادی میسر نیست (فاین، ۲۰۰۳). فوکویاما^۲ (۲۰۰۰) معتقد است که کوتاه ترین راه ایجاد سرمایه اجتماعی برای دولت ها از طریق تحصیلات است که همراستا با نتایج این پژوهش می باشد. از سوی دیگر تأثیرات ورزش بر افزایش سرمایه اجتماعی در جوامع شناخته شده است (بورديو، ۱۹۸۴؛ جوانمرد و نوابخش، ۱۳۹۳؛ پارسامهر و ترکان، ۱۳۹۱). لذا می توان نتیجه گرفت که تأثیر توأمان آموزش و ورزش در آموزش تربیت بدنی در مدارس می تواند تأثیر بسزایی در توسعه سرمایه اجتماعی جامعه، داشته باشد.

به نظر می رسد در یکصد سال گذشته، سیستم های آموزشی نتوانسته اند میان هدف ها و محتوای آموزشی با متن زندگی ارتباط برقرار کنند. برای فراهم ساختن شرایط آموزش برای همه، نظام های آموزشی به تنهایی قادر به عرضه آموزش و کارآموزی های متناسب با دگرگونی های اخیر در قرن حاضر نیستند. مگر اینکه نظام های آموزشی خود را با تغییرات درون سازمانی و برون سازمانی، تغییر شکل وظایف، اهداف، ساختار و اجرای عملیات مطابق با تغییرات روز، وفق دهند و انعطاف پذیری خود را به طور مستمر حفظ کنند. از این رو آموزش و پرورش وظیفه دارد، دائماً تحولات محیطی، عوامل و مؤلفه های مؤثر بر فرایند سیستم آموزش تربیت بدنی را بررسی کرده و هرگونه تغییرات و تحولات قابل پیش بینی را در تصمیمات و برنامه های خود برای وصول به نقطه تعادل و حفظ و افزایش کیفیت آموزشی، مطابق با نیازها و تغییرات اجتماعی روز، دخالت دهد. لذا پیشنهاد می گردد با توجه به اهمیت نقش آموزشی و تربیتی تربیت بدنی در مدارس و اثرات وسیع توسعه ورزش آموزشی-تربیتی در جامعه، طرح جامع توسعه ورزش آموزشی-تربیتی با در نظر گرفتن عوامل و متغیرهای تأثیرگذار بر آن به همراه تنظیم برنامه های اجرایی، در بالاترین سطح مدیریت کشور تهیه و اجرا گردد.

پژوهش هایی که در زمینه ورزش آموزشی و تربیت بدنی در مدارس کشور انجام شده است عمدتاً بر توصیف برنامه درسی تربیت بدنی، عوامل مؤثر بر کیفیت بخشی درس تربیت بدنی در مدارس و یا ارزیابی آموزش تربیت بدنی در مدارس کشور معطوف بوده است. به نظر می رسد، جای پژوهشی که فرایند آموزش تربیت بدنی را به عنوان یک سیستم تحلیل کند، در ادبیات موضوع خالی است. لذا این پژوهش با رویکردی کیفی به تحلیل سیستم آموزشی در ارائه درس تربیت بدنی در کشور، پرداخته است.

-
1. Fine
  2. Fukuyama
  3. Bourdieu

منابع

1. Araújo-Soares, V., McIntyre, T., & Sniehotta, F. F. (2009). Predicting changes in physical activity among adolescents: The role of self-efficacy, intention, action planning and coping planning. *Health Education Research*, 24, 128-139.
2. Bourdieu, P. (1984). *Distinction: A social critique of the judgment of taste*. Harvard University Press. Cambridge, Massachusetts.
3. Bailey, R., Armour, K., Kirk, D., Jess, M., Pickup, I., & Sandford, R. (2009). The educational benefits claimed for physical education and school sport: An academic Review. *Research Papers in Education*, 24(1), 1-27.
4. Danaee Fard, H. (2013). Toward the understanding the political dowry in the public sector. *Strategic Management Thought*, 7(1), 5-31. (Persian).
5. Danaee Fard, H., & Alvani, S. M., (2006). Reform strategy in Iranian public sector: Is the new public management a proper strategy? *Semi-Annually Daneshvar Raftar*, 13(17), 98-120. (Persian).
6. Department of Health & Human Services, Centers for Disease Control and Prevention (CDC). (2012). *Physical education curriculum analysis tool (PECAT)*. Atlanta GA, 30341-3724.
7. Donnelly, P., Atkinson, M., Boyle, S., & Szto, C. (2011). Sport for development and peace: A public sociology perspective. *Third World Quarterly*, 32(3), 589-601.
8. Ejtehad, M., & Davoudi, R. (2007). Structural pathology of higher education system in executing its five-year development plans and proposing suitable strategies. *Curriculum Planning Knowledge & Research in Educational Sciences*, 21(15), 1-24. (Persian).
9. Ennis, C. D. (2013). Implementing meaningful, educative curricula and assessments in complex school environments. *Sport Education Society*, 18(1), 115-120.
10. Ennis, C. D. (1996). When avoiding confrontation leads to avoiding content: disruptive students' impact on curriculum. *Journal of Curriculum Supervisory*, 11, 145-162.
11. Faraji, R., & Sadeghi R. (2014). The study of practical courses efficiency to meet B.A. syllabuses from physical education teachers' viewpoints. *Applied Research of Sport Management and Biology*, 3(9), 37-48. (Persian).
12. Fine, B. (2003), *Social Capital versus Social Theory: Political Economy and Social Science at the Turn of the Millennium*. New York: Routledge.
13. Fukuyama, F. (2000). *Social capital and civil society*, prepared for deliver city. Available at: [Http://www.worldbank.org/poverty/scapital/whastc.html](http://www.worldbank.org/poverty/scapital/whastc.html) [10 Nov. 2015].
14. Glaser B. G., (1992). *Basics of grounded theory analysis: Emergence vs. forcing*. Mill Valley, CA: Sociology Press.
15. Haskell, W. L., Lee, I. M., Pate, R. R., Powell, K. E., Blair, S. N., Franklin, B. A., ... , & Bauman, A. (2007). Physical activity and public health: Updated recommendation for adults from the American college of sports medicine and the American heart association. *Medical Science Sports Exercise*, 39(8), 1423-1434.
16. Institute of Medicine (IOM). (2013). *Educating the student body: Taking physical activity and physical education to school*. Washington DC: National Academics Press.

17. Jahanian, R. (2012). The study and analysis of the developmental policies of the Iran's contemporary educational. *Political Science Quarterly*, 8(19), 93-116. (Persian).
18. Javanmard, K., & Navabakhsh M. (2014). A sociological investigation of sport effect on Iranian social integration in 1380s (Case study: Kerman). *Quarterly Journal of Specialized Social Science*, 11(41), 37-54. (Persian).
19. Khosravizade, E., Seneh, A., & Haghdadi, A. (2011). Status of of physical education curriculum in secondary schools. *Journal of Curriculum Studies*, 6(23), 162-183. (Persian).
20. Levermore, R. (2011). Evaluating sport-for-development. *Approaches and critical Issues Progress in Development Studies*, 11, 339-353.
21. Lyras, A., & Peachey, J. W. (2011). Integrating sport-for-development theory and praxis. *Sport Management Review*, 14(4), 311-326.
22. Malakoutian, M. (2009). Sport and politics. *Politics quarterly. Journal of Faculty of Law and Political Science*, 39(2), 301-316. (Persian).
23. Marcu, V., & Buhaş, S. D. (2014). Sports organizations – management and science. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 117, 678 – 682.
24. Martine, P. Y., & Turner, B. (1986). Grounded theory and organational research. *The Journal of Applied Behavioral Science*, 22(2), 141-157.
25. Mathers, C., Stevens, G., & Mascarenhas, M. (2009). Global health risks. Mortality and burden of disease attributable to selected major risks. World Health Organization, Geneva.
26. Memari, Z., Golchin, E., & Asghari Jafarabadi, M. (2015). Identifying the dimensions & evaluation of path model in physical education course in primary school. *Journal of Technology of Education*, 9(2), 131-142. (Persian).
27. Mitchell, M. S., Henderson, J. R., Aubuchon, S., Turner, L. (2010). Enhancing exercise behaviors, application of self efficacy concepts. Alabama: University of Alabama.
28. Mohnsen, B. S. (2003). Teaching middle school physical education: A Standards-Based Approach for Grades 5-8 (3rd Edition). Human kinetics.
29. Mozafari, S. A. A., Moeinfard, M. R., Poursoltani, H., Moshref Javadi, B., & Esmaeli, M. R. (2010). Status of teaching P. E. course in the first three grades of elementary schools of Iran. *Journal of Movement Science & Sports*, 7(14) 119-139. (Persian).
30. Parsamehr, M., & Torkan, R. (2012). A survey about the relationship between social captal and sport's activities in participation. *Quarterly Iranian Journal of Nursing Research*, 7(26), 69-79. (Persian).
31. Paymanfar, M. H., Elahi, A. R., & Hamidi, M. (2012). Sports system infrastructure barriers to do strategic plans in Iran. *Socio Cultural Strategy Journal*, 1(3), 145-155.
32. Pate, R., Davis, M. G., Robinson, T. N., Stone, E. J., McKenzie, T. L., & Young, J. C. (2006). Promoting physical activity in children and youth: A leadership role for schools: A scientific statement from the American heart association council on nutrition, physical activity, and metabolism (Physical activity committee) in collaboration with the councils on cardiovascular disease in the young and cardiovascular nursing. *Circulation*, 114, 1214-1224.
33. Pirasteh, A., Heidarniya, A., & Faghieh-zadeh, S. (2007). Build and validate scales measuring psychosocial Factors. Which are effective in physical activity of high

- school girls of district 10 of Tehran. Journal of Ilam University of Medical Sciences, 15, 39-47. (Persian).
34. Razavi, M. H., Shabani Bahar, G. R., & Sajjadi, S.A. (2011). Analysis of factors effecting to physical education quality in schools of the viewpoint of teachers. Semi-Annually journal of Sport Management & Behavior Movement, 7(14), 103-112. (Persian).
  35. Safavi, M., Yahyavi, S. H., & Pourrahimi, M. (2012). Impact of dietary behaviors and exercise activities education on the self-efficacy of middle school students. Quarterly Medical Sciences Journal of Islamic Azad University, 22(2), 143-151. (Persian).
  36. Samadi, P., Javadipour, M., & Lofti M. (2013). Evaluation of education courses in high schools based on Klein's theory. New Thoughts on Education, 9(4), 93-118. (Persian).
  37. Tofighi Darian, J. (2009). The necessity of quality improvement in Iran high education. Journal of Industry & University, 2(5-6), 5-10. (Persian).
  38. US Public Health Service Office of the Surgeon General. (1996). Physical activity and health: A report of the surgeon general. Washington: US Department of Health and Human Services.
  39. Weston, A. (1962). The making of American physical education. New York: Appleton Century Crofts.
  40. Zou Alaktaf, V., Kargarfard, M., & Karami, H. (2004). Upgrading of Curriculum of BA degree in physical education from academians viewpoint. Olympic, 12(2), 7-20. (Persian).

استناد به مقاله

ناصر، مهتاب، خبیری، محمد، جلالی فراهانی، مجید، سجادی، سید نصرالله. (۱۳۹۷)، بهار و تابستان). واکاوی بنیان‌های نظری ورزش آموزشی- تربیتی و استخراج عوامل زمینه‌ای مؤثر و متأثر از آن. پژوهش در ورزش تربیتی، ۶(۱۴): ۹۳-۱۱۰. شناسه دیجیتال: 10.22089/res.2018.1173

Nasseh. M., Khabiri. M., Jalali Farahani. M., Sajjadi. S. N. (2018). Analysis of the Theoretical Foundations of Physical Education & School Sport and Extracting Underlying Factors Affected by and Affecting It. Research on Educational Sport, 6(14): 93-110. (Persian).
Doi: 10.22089/res.2018.1173

Analysis of the Theoretical Foundations of Physical Education & School Sport and Extracting Underlying Factors Affected by and Affecting It

M. Nasseh¹, M. Khabiri², M. Jalali Farahani³, S. N. Sajjadi⁴

1. PhD student of sport management of Alborz campus. Tehran, Iran *

2,3. Associate Professor of Sport Management, Faculty of Physical Education, University of Tehran, Tehran, Iran

4. Professor of Sport Management, Faculty of Physical Education, University of Tehran, Tehran, Iran

Received: 2016/11/09

Accepted: 2017/01/18

Abstract

Obviously, many fundamental educational objectives lie in sports and games. The physical, intellectual, social, emotional and moral objectives can be achieved through games and sports, directly and indirectly. Therefore, physical education and school sport (PESS) play an important role in social development. However, PESS development requires the identification of its components and functions. Hence, the present study aimed to analyze the theoretical foundations of PESS and extracted factors affected by and affecting it. This qualitative study employed in-depth semi-structured interviews to collect data. Snowball theoretical sampling was used to select interviewees (12). The results indicated that political, management, planning and policy making, procedural, structural, hardware and higher education problems and conceptual misunderstandings affect PESS. Furthermore, PESS development can lead to the development of sports and community health, and will enhance social capital and economic development. Therefore, considering the educational importance of physical education at schools and the broad effects of educational sports on society, it is suggested that a development master plan be prepared and implemented for PESS, taking into account the factors and variables affecting it, along with setting executive programs at the highest management level.

Keywords: Theoretical Foundations, Underlying Factors, Grounded Theory, Physical Education and School Sport

---

---

* Corresponding Author

Email: mahtabnasseh@yahoo.com